

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1003/2021
03.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., против туженог Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1308/20 од 06.01.2021. године, у седници већа одржаној 03. јуна 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **УСВАЈА**, пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1308/20 од 06.01.2021. године **ПРЕИНАЧАВА** тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П1 106/19 од 06.03.2020. године у другом и трећем ставу изреке, и одбија се захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да тужиоцу АА из ... накнади трошкове поступка по ревизији у износу од 15.800,00 динара, у року од 8 дана од пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 106/19 од 06.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности. Ставом другим изреке, усвојен је у целости тужбени захтев тужиоца АА из ..., и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2017. до 30.09.2017. године укупан износ од 66.385,12 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2017. године до 30.09.2017. године износ од 20.754,00 динара све са законском затезном каматом почев од одређених датума до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1308/20 од 06.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда

Основног суда у Вршцу П1 106/19 од 06.03.2020. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, па је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2017. до 30.09.2017. године исплати укупан износ од 66.385,12 динара, као и да на име неисплаћених накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у истом периоду исплати износ од 20.754,00 динара и то новчане износе по месецима, са законском затезном каматом и датумом каматног почетка као у другом ставу изреке и да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова другостепеног поступка накнади износ од 5.385,56 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију из свих законом прописаних разлога, на основу члана 403. став 2. тачка. 2. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13- УС, 74/13-УС, 55/14, 87/2018 и 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је у радном односу код туженог на основу Анекса уговора о раду из августа 2015. године, као послодавца следбеника „Железница Србије“ АД Београд. Тужиоцу тужени није исплаћивао накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора почев од августа 2002. године. Уговором о раду је основна зарада регулисана као производ вредности једног радног часа и коефицијента посла и просечног месечног фонда часова од 174 часа, увећана за порезе и доприносе. Код туженог је колективним уговором утврђено да је у вредност радног часа за обрачун и исплату зараде укључена месечна вредност за исхрану у току рада, и вредност од 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на 1 радни час. Из колективног уговора туженог, уговора о раду и обрачунских листа за тужиоца није могуће утврдити који проценат или номинални износ зараде се односи на трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Уговором о раду за тужиоца није регулисано право на накнаду за исхрану на раду и регрес за годишњи одмор, а увидом у обрачунски лист, односно у обрачун зараде за тужиоца за утужени период је утврђено да тужиоцу нису исплаћивани накнада трошкова за исхрану у току рада и 1/12 регреса за годишњи одмор. Истим налазом и мишљењем вештака утврђена је висина неисплаћеног регреса за годишњи одмор за утужени период, као и накнада на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада. Тужбени захтев је опредељен према налазу и мишљењу вештака.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени у обавези да исплати спорна новчана потраживања накнаде трошкова

исхране и регреса, применом одредаба члана 118. тачка 5. и тачка 6. Закона о раду, члана 5. став 1. Анекса колективног уговора, члана 61. Колективног уговора туженог и члана 57. став 2. Колективног уговора за „Железнице Србије“ од 2015 године, којима је утврђено право запослених на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за годишњи одмор. Општим актима туженог није конкретизовано право тужиоца на ову врсту накнаде, јер њихова висина није утврђена у номиналном износу, те се не може утврдити висина накнаде, при чему мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене. У недостатку конкретне регулативе суд је прихватио обрачун накнада за исхрану у току рада и регрес према висини која је била одређена ранијим Колективним уговором за јавно железничко предузеће „Београд“ („Сл. гласник бр 37/95, 11/96, 54/97, 60/97, 33/98, 42/99 и 7/00), односно применом параметара које је послодавац претходник туженог примењивао приликом обрачуна предметних накнада, чиме не примењује неважећи општи акт, већ користи познате параметре које је тужени, односно његов послодавац претходник примењивао приликом обрачуна и исплате накнада.

Другостепени суд је нашао да је чињенично стање правилно утврђено, али је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду јесте предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, али је утврђивање услова, висине и начина исплате препуштено аутономном регулисању путем колективног уговора и уговора о раду. Општим актима тужиоцевог послодавца - анексом колективног уговора из 2006. године и колективним уговором из 2015. године уговорено је да је накнада трошкова за исхрану и регрес укључена у вредност једног радног часа, односно у основну зараду запосленог. У таквој ситуацији, по схватању другостепеног суда, тужилац не може основано потраживати исплату ових накнада, јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Другостепени суд сматра да ни у посебним, ни у општим прописима не постоји основ за остваривање права тужиоца на накнаду тражених трошкова, јер нема одговарајућег колективног уговора по ком би то право могао остварити. Сматра непримењивим параметре из ранијих колективних уговора послодавца претходника туженог.

Врховни касациони суд налази да у овом спору другостепени суд није правилно применио материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) је прописано да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада (ако послодавац није ово право обезбедио на други начин) и за регрес за коришћење годишњег одмора у складу са општим актом и уговором о раду, а ставом 2. да висина трошкова за исхрану у току рада мора бити изражена у новцу.

Конкретизација ових права тужиоца није извршена. Из колективним уговором предвиђене вредности радног часа за обрачун зараде, не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер она није одређена у номиналном износу, нити је исказана у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Притом,

висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату зараде. Уколико би се прихватило становиште да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања њихове висине у номиналном износу, висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и није правилно. Из утврђеног чињеничног стања произилази да тужиоцу предметне накнаде нису исплаћене, већ да је изостала исплата, а тужени је у погледу исплате наведених накнада цитиране законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Код таквог стања ствари, потребни су параметри према којима би се добиле реалне вредности obroка и регреса којима се може постићи сврха којој ове накнаде служе. Ревизијски суд налази да је првостепени суд правилно одредио параметре и утврдио припадајућу накнаду тужиоцу, која одражава реалну економску вредност потребну за накнаду трошкова исхране у току рада, односно регреса за коришћење годишњег одмора, којима се постиже сврха законом предвиђеног права запосленог, односно обавезе послодавца, те правилно обавезао туженог на исплату, са законским затезним каматама од доспећа сваког појединачног износа до исплате, по одредби члана 277. Закона о облигационим односима. Правилна је и одлука о трошковима првостепеног поступка.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке.

Тужиоцу су, на основу члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку, на основу одређеног захтева тужиоца, досуђени трошкови поступка по ревизији у износу од 12.000,00 динара на име састава ревизије, применом Адвокатске тарифе, и за судску таксу за ревизију износ од 3.800,00 динара применом Закона о судским таксама, укупно 15.800,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић